

România, singura țară din UE care nu a reușit să elimine dubla impunere pentru niciunul dintre cazurile închise în anul 2018



Autor: Raluca Popa, Partener Asociat, Departamentul de Asistență Fiscală și Juridică, EY România

În contextul planului de acțiune BEPS, țările au agreeat să implementeze anumite măsuri care să asigure rezolvarea disputelor internaționale legate de aplicarea tratatelor de evitare a dublei impunerii într-o manieră rapidă, eficientă și adecvată. Drept urmare, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și-a propus să monitorizeze anual statusul procedurilor de acord amiabil de la nivelul fiecărei țări. Publicat recent, raportul OCDE pentru anul 2018, care ne arată numărul de proceduri de acord amiabil inițiate în fiecare țară precum și numărul de cazuri soluționate, plasează România pe ultimele locuri în Europa.

De ce se acordă atât de multă importanță procedurii de acord amiabil (pe scurt, "MAP", de la „mutual agreement procedure”)? Pentru că vizează rezolvarea disputelor internaționale în materie de fiscalitate și, în contextul actual, în care tranzacțiile și modelele de afaceri se globalizează, astfel de dispute sunt din ce în ce mai frecvente.

Un exemplu clasic este cel al disputelor legate de prețurile

de transfer. Dacă avem o tranzacție între două societăți afiliate din state diferite, iar autoritățile dintr-o țară ajustează/cresc prețul acestei tranzacții, în țara respectivă se va plăti mai mult impozit pe profit. În același timp, pentru a nu avea dublă impunere, autoritățile fiscale din celălalt stat ar trebui să accepte această ajustare de preț și să permită celeilalte societăți să își mărească cheltuielile, diminuându-și astfel impozitul pe profit cu o sumă echivalentă.

Însă, în ultimul timp, vedem tot mai multe cazuri din afara sferei prețurilor de transfer care fac obiectul procedurilor de acord amiabil. La nivel statistic, conform raportului OCDE, majoritatea cazurilor de acord amiabil nu vizează sfera prețurilor de transfer. România nu face excepție – în 2018, din cele opt cazuri închise, numai două au vizat problema prețurilor de transfer.

Mai mult, în contextul dezvoltărilor internaționale recente – cum este cazul instrumentului multilateral care modifică tratatele de evitare a dublei impuneri – se pune tot mai mult accent pe procedura de acord amiabil, nu numai ca modalitate de soluționare a disputelor, ci și ca instrument de stabilire a drepturilor de impunere. De exemplu, conform instrumentului multilateral, regulile “clasice” de stabilire a rezidenței din vechile tratate de evitare a dublei impuneri ar trebui substituite cu o procedură de acord amiabil.

Aspectele de natură tehnică cu privire la procedura de soluționare a unui acord amiabil în contextul legislației românești, europene și internaționale prezintă o mare complexitate. Astfel de proceduri sunt de regulă destul de îndelungate și de multe ori se continuă cu o procedură de arbitraj.

Dacă ne uităm la România, conform raportului OCDE, numărul de aplicații de MAP depuse în anul 2018, față de anul 2017, a înregistrat o creștere de 75% (21 de aplicații depuse în 2018

vs. 12 în 2017), creșterea medie la nivel european fiind de 43%.

În privința numărului de cazuri închise de România în anul 2018 (față de numărul de cazuri în derulare la începutul anului, plus solicitările nou primite în cursul anului 2018), rata de soluționare este de 14%, care se află mult sub media europeană de 27%.

Comparativ, țări precum Polonia sau Ungaria au înregistrat rate de soluționare similare cu România. Pe de altă parte, Bulgaria are o rată de soluționare de 37%.

Dincolo de aceste procente, mai relevant este modul în care aceste proceduri au fost soluționate. În cazul României, raportul OCDE ne arată că: din 8 aplicații închise în anul 2018, două s-au închis prin respingerea accesului la procedură, două prin retragerea contribuabilului, iar două au fost rezolvate intern (unilateral). Astfel, au rămas doar două cazuri în care procedura amiabilă a fost închisă efectiv, însă în niciunul dintre acestea nu s-a eliminat dubla impunere.

Practic, niciunul din cele opt cazuri 'închise' de România nu a fost soluționat prin anularea totală sau măcar parțială a dublei impunerii. Acest lucru este interesant mai ales pentru că, în conformitate cu raportul OCDE, înțelegem că România este și singura țară UE [\[1\]](#) care nu a reușit să elimine dubla impunere pentru niciunul din cazurile închise în anul 2018. Comparativ, în Polonia, 11 din totalul de 26 de cazuri închise în 2018 s-au soluționat printr-un acord bilateral de eliminare completă a dublei impozitări, iar în Bulgaria 4 din totalul de 7 cazuri închise în 2018.

În concluzie, deși procedura de acord amiabil este un instrument tot mai utilizat atât în România, cât și la nivel internațional, mai este încă mult de lucru până când astfel de proceduri vor fi rezolvate într-o manieră rapidă, eficientă și adecvată, în linie cu dezideratul OCDE.

